

Posudek vedoucího diplomové práce

Vedoucí diplomové práce: Doc.PaedDr.Radka Wildová,CSc

Diplomová práce Mgr.Leony Vejsové (studium učitelství 1.st.ZŠ - kombinované studium) "SFUMATO(R) (SPLÝVAVÉ ČTENÍ) a jeho aplikace na máloletní škole v Horním Dvořišti ve školním roce 2006/2007" přináší cenné zkušenosti s "metodou splývavého čtení".

Z metod výuky čtení v 1.ročníku se uvádí tyto metody: genetická, globální, analyticko-syntetická. U globální metody se ovšem mohla autorka zmínit o tom, že byla i novými vzdělávacími programy z let devadesátých 20.stol. považována za nevhodnou pro naše jazykové prostředí.

Autorka důkladně analyzuje metodiku splývavého čtení. Zabývá se i fyziologickými a psychologickými základy uvedené metody.

I když metoda "Sfumato(r)" má u nás v jistém smyslu předchůdce v metodické příručce k elementárnímu čtení a psaní z 50.let, jsou mezi oběma postupy velké rozdíly. V 50.letech 20.stol. se jednalo spíše o jakýsi metodický obrát v rámci analyticko-syntetické metody. Žákům se ukázalo písmeno souhlásky a oni měli s prodloužením vyslovit příslušnou hlásku a čekat, až se objeví písmeno samohlásky, plynule navázat samohlásku na dosud znějící souhlásku. Metoda "Sfumato(r)" je mnohem propracovanější po stránce fyziologické i psychologické. Žák má pozorně prohlížet první písmeno, vyslovovat prodlouženě příslušnou hlásku, následně a přitom současně se zněním první souhlásky má pozorně prohlížet druhé písmeno a splývavě je vyslovanou samohláskou napojit na dosud znějící souhlásku. Důležité je, že se při této metodě systematicky dbá na to, aby "oko pracovalo před hlasovou expozicí".

Od "splývavého čtení" slabiky (otevřené - typu souhláska-samohláska) se přechází ke "splývavému čtení" skupiny tří písmen (zavřená slabika - typ slabiky: souhláska - samohláska - souhláska). Zde by mohl být dotaz pro obhajobu práce: Zda žáci neztráceli zájem o další procvičování při aplikaci zavřených slabik, které většinou neměly samy o sobě význam (viz str.16 - 23). Dále se nacvičovalo čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami. Zde se již žáci dostali ke čtení slov.

První skupina písmen, které žáci poznávají, je volena tak, aby tvary písmen byly výrazně graficky rozlišené. Vychází se z principu kontrastu.

Soustavně se využívají mezipředmětové vztahy (včetně matematiky i hudebně pohybové výchovy). Četné jsou hry, které vhod

ně doplňují základní metodická východiska a vzbuzují velký zájem dětí. Již od začátků výuky se soustavně procvičuje fonematically sluch.

Je důležité, že se u metody "Sfumato(r)" umožňuje

individuální postupné zrychlování daného procesu.

I když se žákům nabízelo individuálního tempo postupu, mělo hromadné čtení, které se ve třídě provádělo, výhodu, že se tempo čtení celé třídy postupně sjednocovalo.

Metoda "Sfumato(r)" je vlastně analogií s učením hry na nějaký hudební nástroj. Žák přečte notu, hraje ji, tón zní a současně se pozornost žáka má zaměřit na další notu, kterou posléze na hudebním nástroji zvukově realizuje. Postupně se ovšem zraková pozornost a motorika hry na daný hudební nástroj zaměřuje na větší skupiny not a na odpovídající větší skupiny hraných tónů.

U metody "Sfumato(r)" se podobně jako při učení hře na hudební nástroj proces postupného návazného zrakového vnímání a zvukové realizace plynule u žáka zrychluje.

Při obhajobě diplomové práce by se mohla autorka vyjádřit k tomu, co nového, případně aplikačně zajímavého přinesla k metodě "Sfumato(r)". Při obhajobě může uvést i své pozitivní zkušenosti, případně, zda narazila u dané metody na nějaké nesnáze.

Již samotné, důkladně dokumentované empirické ověření méně známého a účinného metodického postupu výuky počátků čtení a jeho samostatné zpracování pro konkrétní třídu (1. ročník) je přínosné pro teorii a praxi rozvíjení primární gramotnosti.

Práce ukazuje velké osobní zaujetí autorky pro prověřovanou metodu. Pochopitelně i nadšený osobní přístup učitele je významným faktorem, který má vliv na úspěchy při učení.

Práce je obsahově přínosná, má i výbornou formální úpravu.

Výborně

V Praze dne ..... 2008 I